

NOTAT

Til ministeren

20. september 2013

Høringsnotat om udkast til bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorddiger og lignende

Kulturministeriet sendte den 26. juni 2013 et udkast til bekendtgørelse om beskyttede sten- og diger og lignende i offentlig høring. Høringsfristen var den 16. august 2013. Ved fristens udløb havde 15 organisationer og myndigheder m.v. afgivet høringssvar. 7 af høringssvarene er fra andre ministerier, som ikke har bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet. 8 høringssvar er fra organisationer m.v. 5 af disse høringssvar indeholder bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet, mens de øvrige 3 høringssvar ikke indeholder bemærkninger til udkastet.

I det følgende redegøres der for høringssvarene, herunder hovedsynspunkterne i de høringssvar, der indeholder bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet, Ministeriet for Ligestilling og Kirke, Erhvervs- og Vækstministeriet, Justitsministeriet, Social- og Integrationsministeriet (nu Social- Børne- og Integrationsministeriet), Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og Ministeriet for Børn og Undervisning (nu Undervisningsministeriet) har meddelt, at de ikke har bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet.

Danske Universiteter, Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark og Rigsrevisionen har meddelt, at de ikke har bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet.

Organisationen Danske Museer, KL, Friluftsrådet, Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer har afgivet bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet.

Akademikernes Centralorganisation, Børne- og Kulturchefforeningen, Danmarks Kulturarvsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Byggeri, Dansk Center for Museumsforskning, Dansk Botanisk Forening, Dansk ICOM, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Danske Regioner, Danske Råstoffer, De Danske Skovdyrkerforeninger, Foreningen af Specialmuseer i Danmark, Fællesrådet (Kulturstyrelsen), Håndværksrådet, Konservatorskolen og Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur har ikke afgivet høringssvar til bekendtgørelsesudkastet.

1. Bemærkninger til den generelle beskyttelsesordning

Organisationen Danske Museer og Landbrug & Fødevarer har afgivet bemærkninger til udformningen af den generelle beskyttelsesordning for sten- og jorddiger.

Organisationen Danske Museer har foreslået at udvide den generelle beskyttelse af sten- og jorddiger. Det foreslås, at diger langs vandløb og diger til kystbeskyttelsesformål, som er ældre end 100 år, omfattes af beskyttelsen.

Landbrug og Fødevarer finder, at det kan være vanskeligt at erkende diger i landskabet, hvorfor det af bekendtgørelse og vejledningsmateriale skal fremgå, hvordan en lodsejer kan se, at der er tale om et dige. Endvidere bør det fremgå af bekendtgørelsen, hvor de kort, der henvises til i § 1, er tilgængelige.

Kulturministeriets kommentarer:

Til forslaget om at udvide den generelle beskyttelsesordning for diger langs vandløb og diger til kystbeskyttelsesformål, hvis de er ældre end 100 år, skal Kulturministeriet oplyse, at bekendtgørelsens § 1, stk. 2, undtager kategorier af diger fra den generelle beskyttelse, herunder de to nævnte kategorier bl.a. ud fra, at de ikke har en funktion som hegn eller skel. Kulturministeriet finder ikke, at beskyttelsesordningen skal ændres, så de to kategorier af diger omfattes af museumslovens beskyttelse. Konkret udpegning af alle disse diger kunne få konsekvenser i forhold til vedtaget vandrammedirektiv og oversvømmelsesdirektiv samt initiativer, som gennemføres i lyset af klimaforandringer. Diger med særlig kulturhistorisk interesse vil kunne beskyttes som fortidsminder efter museumslovens § 29 e.

Til forslaget om at det af bekendtgørelsen skal fremgå, hvordan en lodejer kan se, at der er tale om et dige i landskabet, skal Kulturministeriet oplyse, at bekendtgørelsen indeholder en bestemmelse (§ 8) om, at ejere og brugere kan bede kommunen oplyse, om et bestemt dige er omfattet af beskyttelsesordningen. Endvidere finder ministeriet, at konkret udpegning på sigt vil kunne medvirke til, at der skabes større klarhed om, hvilke diger som er beskyttede. Endelig planlægger Kulturstyrelsen at udsende informationsmateriale om diger til lodejere. Oplysninger om diger findes i øvrigt på styrelsens hjemmeside, herunder i vejledningen om beskyttede sten- og jorddiger. Ministeriet finder derfor ikke, at bekendtgørelsen skal indeholde yderligere regler om erkendelse af diger i landskabet.

Det foreslås, at det kommer til at fremgå af bekendtgørelsen, hvor de kort, der henvises til i § 1, er tilgængelige. Kulturstyrelsen har oplyst, at styrelsen de seneste år har arbejdet på at få digitaliseret Geodatastyrelsens kortværk Danmark (1:25.000) i den seneste reviderede udgave forud for den 1. juli 1992. Det forventes, at kortmaterialet inden for kort tid vil kunne downloades fra styrelsens hjemmeside. Kulturministeriet finder ikke, at bemærkningen giver anledning til ændring af bekendtgørelsen.

Under henvisning til ovenstående finder Kulturministeriet ikke, at forslagene vedrørende den generelle beskyttelsesordning giver anledning til at ændre bekendtgørelsesudkastet.

2. Bemærkninger til konkret udpegning

Organisationen Danske Museer, KL, Friluftsrådet, Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer har afgivet bemærkninger om bestemmelserne om mulighed for konkret udpegning af sten- og jorddiger.

Organisationen Danske Museer finder, at alle diger bør undergå en kulturhistorisk vurdering. Endvidere fremføres der en række bemærkninger om manglende ekspertise i kommuner til at varetage opgaven, inddragelse af de statsanerkendte museer i processen og honorering af museerne for deres medvirken i processen. Herudover indeholder høringssvaret bemærkninger, som digebekendtgørelsen eller museumsloven allerede tager højde for.

KL og Landbrug & Fødevarer finder, at der er behov for en præcisering af bestemmelserne om Kulturstyrelsens indsigelsesmulighed og godkendelse samt klageadgang. KL har i forlængelse heraf fremsat ønske om, at forslaget bliver sendt i økonomisk høring, idet KL ikke ønsker, at kommunen belastes økonomisk ved en uklar proces i tilfælde af en evt. uenighed ml. styrelsen og kommunen.

Friluftsrådet har foreslået, at de grønne råd og lignende også skal høres over forslag til konkret udpegning. Endelig finder Dansk Skovforening, at lodsejere, hvis diger omfattes af forslag om konkret udpegning, skal have tilsendt kortmateriale.

Kulturministeriets kommentarer:

Til forslaget om at alle diger bør undergå en kulturhistorisk vurdering, skal Kulturministeriet oplyse, at der ikke ved revisionen af bekendtgørelsen er lagt oplagt til ændre på, at det er frivilligt for kommunerne, om de vil foretage konkret udpegning af diger. Hvis kommunen ønsker at foretage konkret udpegning, skal udpegningen gennemføres på grundlag af en samlet vurdering af alle diger i et eller flere sogne. Som led i beslutningen vurderes de enkelte digers kulturhistoriske, biologiske og landskabelige værdi.

I relation til bemærkningerne om kommunernes varetagelse af opgaven og inddragelse af de statsanerkendte museer i processen skal Kulturministeriet bemærke, at det som nævnt er frivilligt for den enkelte kommune, om den vil foretage konkret udpegning. Kommunerne varetager dog (allerede) andre opgaver på det kulturhistoriske område, bl.a. behandling af ansøgninger om dispensation til ændring af tilstanden af diger. Museerne vil blive inddraget ved konkret udpegning, da bl.a. de skal høres over forslaget til konkret udpegning. Bekendtgørelsen er ikke til hinder for, at kommunen allerede i udpegningsfasen inddrager f.eks. et museum.

Statsanerkendte museer modtager statstilskud efter museumsloven, som bl.a. skal understøtte museernes arbejde med væsentlige bevaringsværdier, jf. museumslovens kap. 8. Kommuner yder også tilskud til de statsanerkendte museer.

Kulturministeriet er enig i, at der er behov for præcisering af bestemmelserne om Kulturstyrelsens godkendelse af kommunalbestyrelsens forslag til konkret udpeg-

ning, herunder muligheden for at gøre indsigelse. Det foreslås derfor, at den gældende § 4, stk. 3, blot videreføres, dog således at Kulturstyrelsens sagsbehandlingsfrist ændres fra 8 til 12 uger. En videreførelse af § 4, stk. 3, betyder også, at KL frafalder et ønske om økonomisk høring.

Bemærkningen om klageadgang fra Landbrug og Fødevarer finder ministeriet ikke giver anledning til at ændringer. I henhold til § 6, stk. 1, er det kommunalbestyrelsens endelige beslutning (dvs. når den er godkendt af Kulturstyrelsen), der kan påklages, mens Kulturstyrelsens godkendelse af kommunalbestyrelsens forslag til konkret udpegning ikke kan påklages, jf. § 6, stk. 2. Klage over forslaget kan indgives efter Kulturstyrelsens godkendelse af forslaget.

Kulturministeriet finder ikke, at de grønne råd skal optages som selvstændige høringsberettigede til forslag om konkret udpegning. Et grønt råd er et råd i kommunalt regi, som består af repræsentanter fra eksempelvis interesseorganisationer og lokale foreninger, erhvervslivet og kommunen (forvaltningen eller teknik- og miljøudvalget). Baggrunden for, at ministeriet ikke finder, at grønne råd skal være høringsberettigede er, dels at medlemmer af et råd dels kan repræsentere kommunen, dels at en række af de organisationer og foreninger, som kan være repræsenteret i et grønt råd vil kunne få underretning om forslaget til konkret udpegning efter bekendtgørelsens § 3, stk. 4, nr. 4. Endelig vurderes bekendtgørelsen ikke at være til hinder for, at kommunen selv inddrager det grønne råd.

Til bemærkningen om at lodsejere, hvis diger omfattes af forslag om konkret udpegning, bør have tilsendt kortmateriale, vurderer Kulturministeriet, at det ikke kan udelukkes at blive omkostningstungt for kommunerne at imødekomme forslaget. Det er ifølge bekendtgørelsesudkastet valgfrit for kommunerne, om de vil sende kortmateriale til lodsejere i forbindelse med fremsendelse af forslaget. Kommunerne skal dog oplyse om, hvilke diger som udtages og omfattes af beskyttelsen. Hvis kortmaterialet ikke medsendes til lodsejeren, skal denne have oplyst, hvor kortmaterialet er offentligt tilgængeligt. Når beslutningen om konkret udpegning er endelig, vil kommunen også skulle oplyse ejere af diger om, hvilke diger på deres ejendom, som er omfattet af beskyttelsen efter museumsloven.

3. Øvrige ændringer vedrørende teknik og korrektur

Økonomi- og Indenrigsministeriet har i august 2013 udstedt en lov bekendtgørelse af lov om frikommuner.

Kulturministeriets kommentarer:

Bekendtgørelsens indledning er opdateret i forlængelse af udstedelsen af bekendtgørelse af lov om frikommuner. Endvidere er der i bekendtgørelsen foretaget enkelte korrekturrettelser uden indholdsmæssig betydning.
